דרשוני כרך ב — יחזקאל חזי לידה

יחזקאל חזי לידהציפי קויפמן

יחזקאל חזי לידה בדם וחזי לידה במים.בדם, שנאמר 'ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואמר לך בדמיך חיי ואמר לך בדמיך חיי' (יחזקאל טז, ו), ללמדך שדם לידה נובע ופוסק, ומכאן והלאה – חיים.במים, שנאמר 'והנה מים יצאים מתחת מפתן הבית ... כי מימיו מן המקדש המה יוצאים' (שם, מז, א–יב), ולימדונו רבותינו שאין מקדש אלא פה של מטה.

מאי לידה במים?אמרה לי אם: שנינו, כשם שהקדוש ברוך הוא מחדש בטובו בכל יום תמיד, ולא כיוצר על האבניים הבורא ומניח, כך רוב יולדות מחדשות בטובן בכל יום תמיד, ומתקיים בברואיו 'והנה מים מפכים'...' (שם, ב).

וחזי יחזקאל כי לידה זו במים מוסיפה והולכת: מתחילה 'ויעברני במים מי אפסים' (שם, ג), שאמו מזינתהו בחלבה ובדמה. לאחר זמן, 'ויעברני במים מים ברכים' (שם, ד), אלו מי ברכותיה, שמשגדל, מזינתהו בחלבה ובדמה בנפשה ובדמיה. לאחר זמן, 'ויעברני מי מתנים' (שם), אלו מי מתנותיה, שמשבגר, מזינתהו בחלבה ובדמה בנפשה ובדמיה ברוחה ובמתינותה.

משהגדיל, 'כי גאו המים מי שחו נחל אשר לא יעבר' (שם, ה). בהאי שעתא עולה היא על גדותיה ועולה הנחל על גדותיו. זכתה – שומעת בת קול המהדהדת בעולם: 'הראית בן אדם ויולכני וישבני שפת הנחל' (שם, ו), והולכת ויושבת על שפת הנחל, ומניחתהו לילך. אז 'ונרפאו המים' (שם, ח), וכתיב '[ונרפו] המים', שהן רפויין והיא רפויה. לא זכתה – 'ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה... כי מים על פני כל הארץ' (בראשית ח, ט).

זכתה – נרפית ונרפאת, מזינה וניזונה, שנאמר 'ועל הנחל יעלה על שפתו ... עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיו (והיה) פריו למאכל ועלהו לתרופה' (יחזקאל מז, יב), ללמדך שאמו יולדתו, הרי היא כעץ שתול על פלגי מים, צופה בו בנחל, מעשה ידיה, ומכרת במימיו שמן המקדש המה יוצאים ואליו הם שבים, וניזונה ורווה מהם, ומתחדשין לה ובה פירות וביכורים. לא זכתה – לא יושבה על שפתו, לא מתיישבת דעתה, באים מימיה במימיו, שנאמר 'והמים גברו מאד מאד' (בראשית ז, יט), והרי הן כמין מבול. ויש אומרים: כמין חרבה דווקא. ויש מרבותינו שאמרו, אף כמין סנדל, כמין בהמה חיה ועוף.

אמרה בת ירושלים: כדאי הוא יחזקאל שקרא 'ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך' (יחזקאל טז, ו), שאף הוא ראה מים חיים יוצאים מבית קודשי הקדשים וקרא עליהם 'וחי כל אשר יבוא שמה הנחל' (שם, מז, ט).

יחזקאל חזי לידה – תרגום: יחזקאל ראה לידה. ולמדונו רבותינו שאין מקדש אלא פה של מטה – ראו זוהר חלק ג רצו, ע"א: 'אמה דדכורא סיומא דכל גופא ואקרי יסוד, ודא הוא דרגא דמבסם לנוקבא, וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא, בהאי יסוד עייל לנוקבא לאתר דאקרי ציון... כתיב 'כי בחר ה' בציון איווה למושב לו'... ומתבסמא ומתברכא באתר דאקרי קדש הקדשים דלתתא, דכתיב 'כי שם צוה ה' את הברכה' תרגום: 'האמה של הזכר סיום כל הגוף, ונקרא יסוד, וזו היא המדרגה המבשמת את הנקבה, וכל תשוקת הזכר אל הנקבה, ביסוד הזה נכנס אל הנקבה למקום הנקרא ציון... כתוב 'כי בחר ה' בציון איווה למושב לו'... ומתבשמת ומתברכת במקום הנקרא קדש קדשים שלמטה, שכתוב 'כי שם צוה ה' את הברכה'. מחדש בטובו בכל יום תמיד – ראו ברכת יוצר אור.